

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 marca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że J. M. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek (...) Wytwórnia (...) M. M. (1) w okresie od dnia 30 kwietnia 2015 roku do dnia

11 stycznia 2016 roku. W uzasadnieniu wskazano, że organ rentowy w związku z wystąpieniem przez J. M. (1) z roszczeniem o wypłatę zasiłku chorobowego i macierzyńskiego przeprowadził postępowanie kontrolne. Zdaniem organu rentowego wyniki przeprowadzonej kontroli dowodzą, iż umowa o pracę i zgłoszenie do ubezpieczeń były czynnościami pozornymi dokonanymi jedynie celem uzyskania tytułu do ubezpieczeń i skorzystania ze świadczeń w związku z ciążą dla J. M. (1).

/decyzja – k. 64-67 akta ZUS/

J. M. (1) w dniu 14 kwietnia 2016 roku złożyła odwołanie od powyższej decyzji i wniosła o jej zmianę poprzez ustalenie, że jako pracownik u płatnika składek (...) Wytwórnia (...) M. M. (1) podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od dnia 30 kwietnia 2015 roku do dnia 11 stycznia 2016 roku. Zaskarżonej decyzji zarzuciła błędne ustalenie stanu faktycznego oraz naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 68 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 83 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. poprzez niewłaściwą wykładnię, prowadzącą do uznania, że umowa o pracę jest pozorna. Wniosła także o zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu odwołująca podniosła, że strony zakwestionowanej umowy faktycznie ją realizowały, albowiem świadczyła ona na rzecz pracodawcy pracę, wykonując obowiązki umowne, w związku z czym umowa jest ważna, niezależnie od tego, czy jednym z motywów podjęcia zatrudnienia było uzyskanie świadczenia na wypadek choroby i macierzyństwa. Wnioskodawczyni wskazała, że to na organie rentowym spoczywał obowiązek wykazania braku świadczenia przez nią pracy.

/odwołanie - k. 2-8/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 16 maja 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie przytaczając argumentację, jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie - k. 36-37 odwrot/

Postanowieniem z dnia 11 lipca 2016 roku Sąd ustanowił dla wnioskodawczyni pełnomocnika z urzędu – radcę prawnego.

/postanowienie – k. 41/

Postanowieniem z dnia 14 grudnia 2016 roku Sąd zawiesił postępowanie na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. wobec śmierci płatnika składek.

/postanowienie – k. 79-80/

Postanowieniem z dnia 28 czerwca 2017 roku Sąd podjął postępowanie na podstawie art. 180 § 1 k.p.c. z udziałem następców prawnych zmarłego M. J. (1) M., A. M. (1) i D. M..

/postanowienie – k. 94/

W piśmie procesowym J. M. (2) w imieniu własnym oraz swoich dzieci A. M. (1) i D. M. przyłączyła się do odwołania ubezpieczonej.

/pismo k. 101/

Na rozprawie w dniu 4 października 2017 roku pełnomocnik wnioskodawczyni popierał odwołanie i wnosił o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, oświadczając, że koszty te nie zostały opłacone ani w części ani w całości. Następcy prawni zmarłego M. J. (1) M. oraz A. M. (1) i D. M. reprezentowani przez J. M. (2) przyłączyli się do stanowiska odwołującej. Natomiast pełnomocnik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania. Stanowiska stron nie uległy zmianie do końca procesu.

/stanowiska 00:02:37 - płyta CD k. 188, 00:01:55, 01:03:56, 01:04:39 - płyta CD k. 213/

Na rozprawie w dniu 15 stycznia 2018 roku pełnomocnik organu rentowego wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, określając wartość przedmiotu sporu na kwotę 19.062 zł.

/stanowisko 01:04:39 – płyta CD k.213/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek M. M. (1) od dnia 1 lipca 1997 roku prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą „A. Wytwórnia kosmetyków” M. M. (1). Adresem głównego miejsca wykonywania działalności był Z., ul. (...) lok. 8. Przeważającą działalnością gospodarczą była produkcja wyrobów kosmetycznych i toaletowych (żeli do rąk, kremów do rąk, żeli do włosów, szamponów, pomadek, zmywaczy do paznokci).

/bezsporne, wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – k. 27 oraz k. 107, zeznania świadka S. Z. 01:22:21- płyta CD k. 188, zeznania świadka Z. R. 00:07:38 - płyta CD k. 213, zeznania wnioskodawczyni 00:41:48 – płyta CD k. 213 w zw. z 00:05:09 - płyta CD k. 188/

M. M. (1) cierpiał na chorobę nowotworową. Wiedzę o chorobie powziął w 2016 roku, od tego momentu zaprzestał wykonywania pracy w ramach działalności.

/zeznania wnioskodawczyni 00:41:48 – płyta CD k. 213 w zw. z 00:05:09 - płyta CD k. 188, zeznania następcy prawnego płatnika J. M. (2) 00:58:31 - płyta CD k. 213 w zw. z 00:51:51 - płyta CD k. 188/

Rozmowy o sprzedaży firmy płatnik przeprowadzał z księgową obsługującą jego firmę w październiku 2015 roku. Już wówczas źle się czuł.

/zeznania świadka Z. R. 00:07:38 - płyta CD k. 213/

W styczniu 2016 roku składniki przedsiębiorstwa płatnika nabyło Laboratorium kosmetyczne (...) M. O. prowadząca działalność gospodarczą od dnia 1 maja 2011 roku. Adresem głównego miejsca wykonywania działalności była M., ul. (...), dodatkowym miejscem wykonywania działalności był Z., ul. (...) lok. 8. Przeważającą działalnością gospodarczą była produkcja wyrobów kosmetycznych i toaletowych.

/bezsporne, wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – k. 73-74, zeznania świadka S. Z. 01:22:21- płyta CD k. 188, zeznania następcy prawnego płatnika J. M. (2) 00:58:31 - płyta CD k. 213 w zw. z 00:56:43 - płyta CD k. 188/

M. M. (1) osobiście świadczył pracę w firmie, codziennie zajmując się w odrębnym pomieszczeniu produkcją kosmetyków, a także zatrudniał S. Z. od kilkunastu lat do dnia 8 stycznia 2016 roku w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku konfekcjonera kosmetyków za wynagrodzeniem w wysokości 1.350,00 zł brutto miesięcznie (2011 r.), 1.500,00 zł brutto miesięcznie (2012 r.), 1.600,00 zł brutto miesięcznie (2013 r.) a ostatnio 1.750,00 zł brutto miesięcznie. Przed rokiem 2015 na przestrzeni kilku ostatnich lat płatnik składek zatrudniał około 15-20 pracowników na stanowiskach chemika, pracowników produkcji i biurowych (zajmujących się m.in. kontaktami z klientami firmy czy księgową). W szczególności na przestrzeni okresu od stycznia 2011 roku do grudnia 2013 roku zatrudniał M. J. (2)

od stycznia 2011 roku do maja 2012 roku na stanowisku operatora działu przygotowania produkcji za wynagrodzeniem w wysokości 1.350,00 zł brutto miesięcznie a od 2012 roku 1.500,00 zł brutto miesięcznie, K. K. od stycznia 2011 roku do maja 2012 roku na stanowisku konfeksjonera kosmetyków za wynagrodzeniem w wysokości 1.350,00 zł brutto miesięcznie a od 2012 roku 1.500,00 zł brutto miesięcznie, G. Ł. od stycznia 2011 roku do września 2013 roku na stanowisku kierowcy za wynagrodzeniem w wysokości 1.350,00 zł brutto miesięcznie, od 2012 roku 1.500,00 zł brutto miesięcznie a od 2013 roku 1.600,00 zł brutto miesięcznie, B. M. od lutego do kwietnia 2011 roku oraz od kwietnia do maja 2012 roku na stanowisku konfeksjonera kosmetyków za wynagrodzeniem w granicach 235,00 zł – 1.450,00 zł brutto miesięcznie, I. S. od stycznia do kwietnia 2011 roku na stanowisku konfeksjonera kosmetyków za wynagrodzeniem w wysokości 350,00 zł brutto miesięcznie, A. M. (2) od kwietnia do czerwca i w listopadzie 2013 roku na stanowisku kierowcy za wynagrodzeniem 1.600,00 zł brutto miesięcznie.

/wykazy osób zatrudnionych – k. 171-172, 198, listy obecności - koperta k. 156 oraz k. 18-23, listy płac – koperta k. 156, imienny raport miesięczny o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach – k. 32 akt ZUS, zeznania świadka S. Z. 01:22:21, 01:35:21 – płyta CD k. 188, zeznania świadka Z. R. 00:07:38 - płyta CD k. 213/

Redukcja zatrudnienia wiązała się ze spadkiem produkcji kosmetyków w związku ze zmniejszoną ilością zamówień od około 2012 roku.

/zeznania świadka Z. R. 00:07:38 - płyta CD k. 213/

W okresie zatrudnienia S. Z. otrzymywała od płatnika składek w okresach większej rentowności firmy wynagrodzenie w wysokości około 2.000,00 zł netto, ostatnio jej wynagrodzenie zostało obniżone do minimalnej płacy.

/zeznania świadka S. Z. 01:35:21 - płyta CD k. 188/

S. Z. zajmowała się wykonywaniem prac manualnych związanych z produkcją kosmetyków. Wkładała produkty do gotowych opakowań.

/zeznania świadka S. Z. 01:22:21- płyta CD k. 188, zeznania wnioskodawczynie 00:41:48 – płyta CD k. 213 w zw. z 00:05:09, 00:32:52, 00:39:34 - płyta CD k. 188/

Płatnik składek korzystał z usług prowadzącej biuro (...). W firmie płatnika składek Z. R. była zatrudniona jako księgowa w latach 1997-2005.

/zeznania wnioskodawczynie 00:41:48 – płyta CD k. 213 w zw. z 00:32:52 - płyta CD k. 188/

Nawiązywaniem i utrzymywaniem kontaktów z odbiorcami kosmetyków głównie hurtowniami oraz produkcją kosmetyków zajmował się płatnik.

/bezsporne/

J. M. (1) legitymuje się wykształceniem wyższym, ukończyła w dniu 25 lipca 2013 roku studia licencjackie na kierunku turystyka i rekreacja w specjalności organizacja hotelarstwa w Wyższej Szkole (...). Posiada znajomość języków angielskiego i francuskiego w stopniu bardzo dobrym oraz prawo jazdy kat. B.

/kwestionariusz osobowy, dyplom ukończenia studiów – cz. A akt osobowych – koperta k. 156, zeznania świadka F. M. 01:15:09 - płyta CD k. 188/

Nie posiada żadnych ukończonych szkoleń z zakresu marketingu ani kosmetyki.

/zeznania wnioskodawczynie 00:41:48 – płyta CD k. 213/

Wnioskodawczynie pozostaje w związku małżeńskim z F. M.. /kwestionariusz osobowy – cz. A akt osobowych – koperta k. 156/

Skarżąca poznała swojego przyszłego męża w Polsce, w latach 2005-2009 małżeństwo zamieszkiwało i pracowało we Francji. Wnioskodawczyni była wówczas zatrudniona w firmie (...) France/ (...) J. na stanowisku szefa kabiny. Posiadała także doświadczenie zawodowe w firmie (...) przy prowadzeniu prezentacji apartamentów i zamykaniu sprzedaży oraz w firmie (...) jako konsultant, przedstawiciel regionalny.

/zaświadczenie o zatrudnieniu w języku angielskim – k. 14, zeznania świadka F. M. 01:02:29, 01:15:09 - płyta CD k. 188, zeznania wnioskodawczyni 00:41:48 – płyta CD k. 213 w zw. z 00:05:09 - płyta CD k. 188/

W 2010 roku wnioskodawczyni przeprowadziła się wraz ze swoim mężem do Polski w związku z otrzymaniem przez męża pracy w S.. W dniu (...) urodziła się ich córka. W 2013 roku skarżąca ukończyła studia. Bezpośrednio po urodzeniu dziecka nie poszukiwała zatrudnienia, zajmowała się dzieckiem. Jej mąż osiągał wynagrodzenie w wysokości około 22.000 zł brutto miesięcznie. F. M. był zatrudniony w firmie w S. do listopada 2014 roku, umowa o pracę została rozwiązana z powodu likwidacji stanowiska pracy. Mąż wnioskodawczyni otrzymał odprawę pieniężną od pracodawcy. Rodzina wnioskodawczyni utrzymywała się od tej pory z oszczędności. Mąż wnioskodawczyni miał problemy ze znalezieniem odpowiedniego zatrudnienia.

/kwestionariusz osobowy – cz. A akt osobowych – koperta k. 156, zeznania świadka F. M. 01:02:29, 01:15:09 - płyta CD k. 188, zeznania wnioskodawczyni 00:41:48 – płyta CD k. 213, 00:41:48 – płyta CD k. 213 w zw. z 00:05:09 - płyta CD k. 188/

Ubezpieczona w okresie od dnia 1 lipca 2005 roku do dnia 11 lutego 2015 roku nie była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych w Polsce, od dnia 12 lutego 2015 roku do dnia 29 kwietnia 2015 roku była zarejestrowana jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku.

/bezsporne, dane o zgłoszeniach ubezpieczonego – k. 41 akt ZUS/

Mąż wnioskodawczyni w dniach 16-25 kwietnia 2015 roku był hospitalizowany z rozpoznaniem ostrego zespołu wieńcowego – niestabilnej dławicy piersiowej i innych schorzeń kardiologicznych w szpitalu w Z.. Następnie został przeniesiony do innego szpitala w W. celem dalszego leczenia kardiologicznego. W dniu 7 września 2015 roku w szpitalu w W. wykonano u niego przeszczep serca. W szpitalu przebywał do końca pierwszego tygodnia października 2015 roku.

/dokumentacja medyczna – k. 33-34, zeznania świadka F. M. 01:02:29 - płyta CD k. 188, zeznania wnioskodawczyni 00:41:48 – płyta CD k. 213 w zw. z 00:05:09, 00:39:34 - płyta CD k. 188/

Przez cały ten okres wnioskodawczyni odwiedzała męża w szpitalu prawie codziennie.

/zeznania świadka F. M. 01:02:29 - płyta CD k. 188, zeznania wnioskodawczyni 00:41:48 – płyta CD k. 213 w zw. z 00:39:34 - płyta CD k. 188/

W dniu 30 kwietnia 2015 roku Wytwórnia (...) M. M. (1) z siedzibą w Z. zawarła z J. M. (1) umowę o pracę na okres próbny od dnia 30 kwietnia 2015 roku do dnia 29 lipca 2015 roku w 1/2 wymiaru czasu pracy na stanowisku przedstawiciela handlowego, za wynagrodzeniem w wysokości 2.500,00 zł brutto miesięcznie. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano adres Z., ul. (...) oraz obszar całego kraju.

/umowa o pracę - cz. B akt osobowych – koperta k. 156, k. 18 akt ZUS oraz k. 9, zeznania świadka Z. R. 00:07:38 - płyta CD k. 213/

W dniu 1 czerwca 2015 roku strony umowy o pracę zawarły aneks do tej umowy, mocą którego zmieniono warunki umowy o pracę w zakresie stanowiska wnioskodawczyni, przeseregowując ją na stanowisko specjalisty ds. sprzedaży i marketingu.

/aneks do umowy o pracę - cz. B akt osobowych – koperta k. 156, k. 19 akt ZUS oraz k. 10/

W dniu 30 lipca 2015 roku płatnik składek zawarł z J. M. (1) umowę o pracę czas określony od dnia 30 lipca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku specjalisty ds. sprzedaży i marketingu za wynagrodzeniem w wysokości 5.000,00 zł brutto miesięcznie. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano adres Z., ul. (...). Zastrzeżono możliwość wcześniejszego rozwiązania umowy za wypowiedzeniem.

/umowa o pracę - cz. B akt osobowych – koperta k. 156, k. 20 akt ZUS oraz k. 11/

Wnioskodawczynie od wielu lat miała problemy z zajściem w ciążę.

/zeznania wnioskodawczynie 00:41:48 – płyta CD k. 213 w zw. z 00:05:09 - płyta CD k. 188/

W momencie sporządzenia wskazanej wyżej umowy wnioskodawczynie była w około 5/6 tygodniu ciąży, w trakcie badania lekarskiego w dniu 4 maja 2015 roku odnotowano pozytywny wynik testu ciążowego i potwierdzono 6 tygodniową ciążę. Data ostatniej miesiączki przypadała na dzień 20 marca 2015 roku, przewidywany termin porodu został określony na dzień 25 grudnia 2015 roku.

/karta przebiegu ciąży – k. 47-48 odwrót, dokumentacja medyczna – koperta k. 59, koperta k. 61, koperta k. 63, koperta k. 68, zeznania wnioskodawczynie 00:41:48 – płyta CD k. 213 w zw. z 00:05:09 - płyta CD k. 188/

Zainteresowany płatnik składek wiedział, że ubezpieczona spodziewa się dziecka.

/zeznania następcy prawnego płatnika J. M. (2) 00:58:31 - płyta CD k. 213 w zw. z 00:51:51 - płyta CD k. 188/

Sporządzono dokumentację związaną z zatrudnieniem J. M. (1), w której znajdują się oprócz umów o pracę, kwestionariusz osobowy, karta szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, informacja o warunkach zatrudnienia, oświadczenie pracownika dla celów obliczania miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, oświadczenie pracownika dla celów stosowania podwyższonych kosztów uzyskania przychodów.

/dokumenty – cz. A, B akt osobowych koperta k. 156 oraz k. 25 (karta szkolenia wstępnego w dziedzinie bhp)/

Nie sporządzono pisemnego zakresu obowiązków J. M. (1).

/bezsporne/

Zgodnie z zaświadczeniem lekarskim z dnia 30 kwietnia 2015 roku J. M. (1) wobec braku przeciwwskazań zdrowotnych była zdolna do wykonywania pracy na stanowisku przedstawiciela handlowego.

/zaświadczenie – cz. B akt osobowych – koperta k. 156 oraz k. 24/

Wnioskodawczynie przystąpiła w dniu 30 kwietnia 2015 roku do ubezpieczenia grupowego z tytułu zawartej z płatnikiem składek umowy o pracę.

/deklaracja przystąpienia do grupowego ubezpieczenia – koperta k. 170, zeznania wnioskodawczynie 00:41:48 – płyta CD k. 213 w zw. z 00:32:52 - płyta CD k. 188/

Płatnik składek dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego J. M. (1) od dnia 30 kwietnia 2015 roku w dniu 13 maja 2015 roku, tj. z uchybieniem ustawowego terminu 7 dni.

/bezsporne, zgłoszenie do ubezpieczeń – cz. B akt osobowych koperta k. 156 oraz k. 40 – 40 odwrót akt ZUS, a nadto decyzja – k. 23-27 akta ZUS/

Córka wnioskodawczynie często chorowała, rzadko uczęszczała do przedszkola, w opiece nad nią pomagała babka macierzysta.

/zeznania świadka F. M. 01:02:29 - płyta CD k. 188, zeznania wnioskodawczynie 00:41:48 – płyta CD k. 213 w zw. z 00:05:09 - płyta CD k. 188/

Wnioskodawczynie stała się niezdolna do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży od dnia 7 września 2015 roku. Na zwolnieniu lekarskim przebywała do dnia porodu.

/zestawienie zaświadczeń wybranego ubezpieczonego – k. 210, dokumentacja medyczna – koperta k. 59, koperta k. 61, koperta k. 63, koperta k. 68, zeznania świadka Z. R. 00:07:38 - płyta CD k. 213/

W dniu 30 grudnia 2015 roku wnioskodawczynie urodziła dziecko.

/odpis skrócony aktu urodzenia – k. 49, zeznania wnioskodawczynie 00:41:48 – płyta CD k. 213 w zw. z 00:05:09 - płyta CD k. 188/

Na listach płac płatnika składek „A. Wytwórnia kosmetyków” M. M. (1) z okresu od kwietnia do września 2015 roku widnieje m.in. J. M. (1), wskazano w nich, że w kwietniu 2015 roku wypłacono wnioskodawczynie wynagrodzenie w gotówce w wysokości 98,37 zł, w maju 2015 roku w wysokości 1.813,10 zł, w czerwcu 2015 roku w wysokości 1.813,10 zł, w lipcu 2015 roku w wysokości 1.986,33 zł, w sierpniu w wysokości 3.501,44 zł, we wrześniu 2015 roku w wysokości 3.501,45 zł, wypłaty wnioskodawczynie potwierdzała własnoręcznym podpisem.

/listy płac – koperta k. 156, informacja o dochodach i pobranych zaliczkach na podatek dochodowy w roku 2015 - cz. C akt osobowych – koperta k. 156, imienne raporty miesięczne o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach – k. 337-38 akt ZUS, (...) oraz płaca za okres kwiecień – październik 2015 r. – k. 11-17 akt ZUS/

Na listach obecności wnioskodawczynie wykazała obecność w pracy u płatnika składek. Lista obecności za kwiecień 2015 roku nie zawiera imienia i nazwiska ubezpieczonej, lecz jedynie jej podpis w dniu 30 kwietnia 2015 roku.

/listy obecności - koperta k. 156, k. 4-10 akt ZUS oraz k. 18-23/

Z wnioskiem o wypłatę zasiłku chorobowego wnioskodawczynie wystąpiła za okres od dnia 10 października 2015 roku do dnia 9 listopada 2015 roku oraz od dnia 11 listopada 2015 roku do dnia 29 grudnia 2015 roku.

/bezsporne/

W dniu 18 stycznia 2016 roku ubezpieczona wystąpiła z wnioskiem o wypłatę zasiłku macierzyńskiego.

/bezsporne/

Płatnik M. M. (1) z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od stycznia do grudnia 2015 roku narastająco:

- w styczniu 2015 roku osiągnął przychód w wysokości 23.036,94 zł, koszty uzyskania przychodu wyniosły 30.023,97 zł, poniósł stratę w wysokości 6.987,03 zł,

- w lutym 2015 roku osiągnął przychód w wysokości 62.172,82 zł, koszty uzyskania przychodu wyniosły 64.455,61 zł, poniósł stratę w wysokości 2.282,79 zł,

- w marcu 2015 roku osiągnął przychód w wysokości 101.049,76 zł, koszty uzyskania przychodu wyniosły 90.557,52 zł, osiągnął dochód w wysokości 10.492,24 zł,

- w kwietniu 2015 roku osiągnął przychód w wysokości 129.826,03 zł, koszty uzyskania przychodu wyniosły 121.295,56 zł, osiągnął dochód w wysokości 8.530,47 zł,

- w maju 2015 roku osiągnął przychód w wysokości 168.757,72 zł, koszty uzyskania przychodu wyniosły 153.835,38 zł, osiągnął dochód w wysokości 14.922,34 zł,

- w czerwcu 2015 roku osiągnął przychód w wysokości 211.384,38 zł, koszty uzyskania przychodu wyniosły 193.952,97 zł, osiągnął dochód w wysokości 17.431,41 zł,

- w lipcu 2015 roku osiągnął przychód w wysokości 251.232,82 zł, koszty uzyskania przychodu wyniosły 228.420,43 zł, osiągnął dochód w wysokości 22.812,39 zł,

- w sierpniu 2015 roku osiągnął przychód w wysokości 297.902,14 zł, koszty uzyskania przychodu wyniosły 275.598,44 zł, osiągnął dochód w wysokości 22.303,70 zł,

- we wrześniu 2015 roku osiągnął przychód w wysokości 335.650,16 zł, koszty uzyskania przychodu wyniosły 304.768,87 zł, osiągnął dochód w wysokości 30.881,29 zł,

- w październiku 2015 roku osiągnął przychód w wysokości 356.948,62 zł, koszty uzyskania przychodu wyniosły 325.241,83 zł, osiągnął dochód w wysokości 31.706,79 zł,

- w listopadzie 2015 roku osiągnął przychód w wysokości 380.977,18 zł, koszty uzyskania przychodu wyniosły 338.908,34 zł, osiągnął dochód w wysokości 42.068,84 zł,

- w grudniu 2015 roku osiągnął przychód w wysokości 463.383,72 zł, koszty uzyskania przychodu wyniosły 366.238,18 zł (z uwzględnieniem wartości spisu z natury – 376.132,18 zł), osiągnął dochód w wysokości 97.145,54 zł (z uwzględnieniem wartości spisu z natury – 87.132,18 zł).

/podsumowanie księgi przychodów i rozchodów za okres kwiecień – październik 2015 r. – k. 26, podsumowanie księgi przychodów i rozchodów za okres styczeń – październik 2015 r. – k. 154 oraz k. 3 akt ZUS, księga przychodów i rozchodów oraz rozliczenie dochodu z remanentem za okres styczeń – październik 2015 r. - k. 108- 153, 155, zeznania świadka Z. R. 00:07:38 - płyta CD k. 213/

Płatnik składek z dniem 11 stycznia 2016 roku zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej, z dniem 18 stycznia 2016 roku został wykreślony z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

/bezsporne, wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – k. 27 oraz k. 107/

M. M. (1) zmarł w toku niniejszego procesu, tj. w dniu 9 lipca 2016 roku.

/bezsporne, zaświadczenie systemu P.-Sad – k. 77-78, zeznania następcy prawnego zainteresowanego J. M. (2) 00:58:31 - płyta CD k. 213/

Z dniem 1 stycznia 2016 roku ustał stosunek pracy pomiędzy płatnikiem składek a J. M. (1) w wyniku rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracodawcę z przyczyn nie leżących po stronie pracownika – likwidacja zakładu pracy na podstawie art. 30 § 1 pkt 3 k.p.

/świadcstwo pracy - cz. C akt osobowych – koperta k. 156, k. 12-13 oraz k. 50- 50 odwrot/

W dniu 18 stycznia 2016 roku wnioskodawczyni wystąpiła do pracodawcy z wnioskiem o udzielenie urlopu macierzyńskiego i rodzicielskiego w okresie od dnia 30 grudnia 2015 roku do dnia 27 grudnia 2016 roku.

/wniosek – k. 52 akt ZUS/

Płatnik składek dokonał wyrejestrowania wnioskodawczynie z ubezpieczeń z dniem 12 stycznia 2016 roku.

/wyrejestrowanie z ubezpieczeń - cz. C akt osobowych – koperta k. 156, zestawienie zaświadczeń wybranego ubezpieczonego – k. 210/

Wnioskodawczynie nie posiada obecnie żadnego tytułu do ubezpieczeń społecznych.

/zestawienie zaświadczeń wybranego ubezpieczonego – k. 210/

Mąż wnioskodawczynie podjął pracę w 2017 roku, obecnie jest zatrudniony w Ł. za wynagrodzeniem w wysokości około 13.000-14.000 zł brutto miesięcznie. Wnioskodawczynie zamierza zarejestrować się jako bezrobotna w urzędzie pracy.

/zeznania wnioskodawczynie - 00:41:48 – płyta CD k. 213/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał przede wszystkim w oparciu o załączone do akt dokumenty w postaci m.in. dokumentacji osobowo-płacowej wnioskodawczynie ze spornego okresu, dokumentacji medycznej, akt rentowych, przedłożonej przez płatnika składek podatkowej księgi przychodów i rozchodów za 2015 rok, dokumentacji dotyczącej pozostałych pracowników płatnika składek, a także w niewielkim zakresie w oparciu o zeznania świadków S. Z., Z. R. i F. M. oraz wnioskodawczynie J. M. (1) i następcy prawnego płatnika J. M. (2), a mianowicie w zakresie, w jakim zeznawali na okoliczność zakresu działalności firmy płatnika składek oraz przebiegu ciąży wnioskodawczynie. Sąd odmówił wiary zeznaniom świadków S. Z., Z. R. i F. M. oraz wnioskodawczynie i następcy prawnego płatnika, w zakresie, w jakim zeznawali oni o czynnościach, jakie miała wykonywać skarżąca, mających świadczyć o faktycznym wykonywaniu przez nią spornej umowy o pracę. W ocenie Sądu Okręgowego brak jest wiarygodnych dowodów potwierdzających wykonywanie pracy przez ubezpieczoną w ramach stosunku pracy. Przeciwno prawdziwości zeznań wnioskodawczynie, następcy prawnego płatnika oraz świadków przemawiają, zdaniem Sądu, ustalone okoliczności faktyczne. Ponadto zeznania te w pewnym zakresie są wzajemnie sprzeczne oraz nie znajdują potwierdzenia w dowodach dokumentarnych.

W ocenie Sądu Okręgowego brak jest jakichkolwiek wiarygodnych dowodów potwierdzających wykonywanie w spornym okresie pracy przez ubezpieczoną w ramach stosunku pracy. Odwołująca reprezentowana w toku postępowania przez profesjonalnego pełnomocnika nie zgłosiła praktycznie żadnych dowodów na wykazanie tego, że faktycznie do pracy przystąpiła i ją świadczyła wykonując obowiązki pracownicze. Wnioskodawczynie nie przedłożyła żadnych projektów graficznych opakowań kosmetyków, czy etykiet na opakowaniach kosmetyków, czy też innych dowodów świadczących o dokonanej zmianie opakowań kosmetyków, a zgodnie z twierdzeniami wnioskodawczynie miała pracować nad ulepszeniem wizualizacji produktów firmy płatnika, wprowadzeniem nowoczesnych opakowań. Ubezpieczona twierdziła ostatecznie, że rozmowy dotyczące wprowadzenia nowych opakowań miały charakter wstępnych rozmów i że w miejsce projektów opakowań miała zamówić gotowe opakowania, do czego jednak nie doszło. Skarżąca nie przedłożyła także kosztorysu na zamówienie (kosmetyków w postaci kremu glicerynowego do rąk w ilości po 50 sztuk z dwóch rodzajów kremów) złożone w dniu 26 sierpnia 2015 roku przez francuską firmę (...), ani nie wykazała, że takie zamówienie zostało w rzeczywistości złożone. Wnioskodawczynie nie potrafiła odpowiedzieć na pytanie, czy i ewentualnie w jaki sposób został przesłany firmie francuskiej taki kosztorys, domniemywała jedynie, że być może nastąpiło to telefonicznie i że prawdopodobnie nie doszło do wysyłki zamówionych produktów. Wreszcie nie przedstawiła projektu strony internetowej firmy płatnika, która rzekomo miała powstać w związku z poprawą wizerunku firmy, tłumacząc powyższe brakiem informacji od klientów w zakresie ich potrzeb i oczekiwań. Tym samym na uwzględnienie jako miarodajne dowody świadczenia przez ubezpieczoną pracy nie zasługuje powołany wyżej dokument w postaci listu intencyjnego firmy francuskiej z dnia 26 sierpnia 2015 roku obejmującego zamówienie kosmetyków (k. 17, k. 194-195) oraz dokument w postaci wydruku prezentacji wnioskodawczynie dla płatnika – propozycja rozwoju działalności firmy (...) z datą spotkania 15 czerwca 2015 roku zawierający propozycje rozwoju firmy tj. rozmowy z klientami, utworzenie strony internetowej, rozszerzenie bazy klientów za granicą, wprowadzenie

naturalnych składników do kosmetyków czy zmiana/ulepszenie wizualizacji opakowania (k. 173-179). Co prawda strona skarżąca złożyła wniosek o przesłuchanie trzech świadków, jednakże po pierwsze, jeden ze świadków jest osobą z kręgu najbliższej rodziny ubezpieczonej tj. jej mąż, a ponadto jak już wcześniej zaznaczono, zdaniem Sądu wiarygodność zeznań wszystkich świadków jest bardzo wątpliwa, z uwagi na ich niespójność i sprzeczności. Praktycznie jedynymi dokumentami, jakimi legitymuje się płatnik składek ze spornego okresu zatrudnienia J. M. (1) są akta pracownicze, które również nie są kompletne, brak jest w nich bowiem chociażby pisemnego zakresu obowiązków pracownika, czy wypowiedzenia umowy o pracę.

W związku z powyższym podkreślić należy, że na podstawie zeznań wyżej wskazanych osób nie można ustalić dokładnego miejsca i czasu, w których skarżąca miała wykonywać pracę w ramach spornej umowy. Odwołująca, następca prawny płatnika J. M. (2), świadkowie: Z. R., F. M. i S. Z. wskazywali, że odwołująca miała pracować w biurze siedziby płatnika składek, bądź poza biurem w przypadku spotkań z klientami (w przypadku umowy w 1/2 wymiaru czasu pracy) i dodatkowo przy produkcji kosmetyków (w przypadku umowy w pełnym wymiarze czasu pracy od dnia 30 lipca 2015 roku). Wnioskodawczyni zeznała, że w biurze pracę miała świadczyć od godz. 7.00 przez cztery godziny czyli do godz. 11.00 (w ramach 1/2 wymiaru czasu pracy), natomiast w godzinach od 7.00 do 15.00 (w ramach pełnego wymiaru czasu pracy). Jednocześnie skarżąca zeznała, że księgowa obsługująca firmę płatnika Z. R. przyjeżdżała do firmy raz w tygodniu o godz. 12.00, a wnioskodawczyni się z nią widziała i musiała jej udostępnić biurko i komputer, celem wykonywania czynności księgowych. Skoro wnioskodawczyni miała pracować jedynie cztery godziny od godz. 7.00 (przynajmniej do 30 lipca 2015 roku) to o godz. 12.00 była już po godzinach swojej pracy, a zatem jej zeznania w powyższym zakresie są wewnętrznie sprzeczne. Wnioskodawczyni zeznała zresztą, że nie współpracowała z księgową w zakresie jakichkolwiek spraw dotyczących zatrudnienia u płatnika składek. Świadek Z. R., mimo, że sporządzała sporne umowy o pracę, podała, że w spornym okresie wnioskodawczyni była zatrudniona na stanowisku przedstawiciela handlowego, co stoi w sprzeczności z umowami o pracę, z których wynikają różne stanowiska na przestrzeni okresu. Również świadek F. M. w okresie rzekomej pracy wnioskodawczyni u płatnika miał problemy kardiologiczne i stale przebywał w szpitalu w Z., a potem w W., nie pamiętał z uwagi na stan swojego zdrowia dokładnych informacji przekazywanych mu przez wnioskodawczynię w zakresie spornego zatrudnienia, nie pamiętał nawet daty zmiany wymiaru czasu pracy wnioskodawczyni, nadto zeznał, że wnioskodawczyni odwiedzała go prawie codziennie w szpitalu, że planowała być danego dnia z nim w szpitalu jednakże musiała jechać do klientów. W świetle zeznań tego świadka pod znakiem zapytania stoi dyspozycyjność czasowa wnioskodawczyni względem pracodawcy. Podobnie zeznania świadka będącego jedynym pracownikiem płatnika składek, tj. S. Z. nie tylko nie wyjaśniły wskazanych okoliczności, co pogłębiły istniejące wątpliwości. Świadek S. Z. zeznała, że wnioskodawczyni świadczyła pracę w biurze, jednakże jako osoba pracująca na produkcji w charakterze konfektionera kosmetyków miała z nią bardzo rzadki kontakt, ponadto mimo, że wnioskodawczyni miała po zwiększeniu wymiaru czasu pracy do pełnego wymiaru świadczyć pracę także na produkcji, świadek nie pamiętał od kiedy to nastąpiło. Jest to o tyle osobliwe, że wnioskodawczyni i świadek świadczyły rzekomo początkowo pracę w różnych pomieszczeniach, a zatem świadek powinna była pamiętać choć w przybliżeniu moment zmiany wymiaru czasu pracy związany z pracą na produkcji – błędnie podała zaś, że wnioskodawczyni prawdopodobnie około jednego miesiąca pracowała w 1/2 wymiaru czasu pracy. Nie zgadzały się również podane przez tego świadka godziny pracy wnioskodawczyni w 1/2 wymiaru czasu pracy, tj. od 7.00 do 12.00, podczas gdy wnioskodawczyni wskazywała na pracę przez cztery godziny, począwszy od godz. 7.00. Świadek ten wskazywał także, że wnioskodawczyni prawdopodobnie odwiedzała klientów na terenie całej Polski, co stoi w sprzeczności z twierdzeniami wnioskodawczyni, która pracę tę miała świadczyć w Ł. i poza Ł. (P., P., Z.). Świadek S. Z. zeznała także, że księgowa obsługująca firmę płatnika składek przyjeżdżała raz w tygodniu, w różne dni, co stoi w sprzeczności z twierdzeniami wnioskodawczyni, która twierdziła, że księgowa przyjeżdżała jedynie w środy. Wątpliwości w zakresie miejsca i czasu świadczenia przez wnioskodawczynię pracy nie rozwiewają także zeznania następcy prawnego płatnika J. M. (2), która wstępnie zeznała, że widywała wnioskodawczynię czasem raz w tygodniu, różnie, ostatecznie jednak przyznając, że w biurze była sporadycznie. Nie mogła mieć ona zatem dokładnej wiedzy w zakresie spornych okoliczności.

Poza tym należy zwrócić uwagę na pewne sprzeczności, które wynikają z zeznań świadka Z. R., a treścią zeznań złożonych przez płatnika M. M. (1) w postępowaniu kontrolnym przed ZUS (protokół przesłuchania

k.17-21 akt ZUS). W trakcie przesłuchania płatnik zeznał bowiem, że rozmowę kwalifikacyjną przeprowadził z wnioskodawczynią w obecności Z. R.. Natomiast świadek Z. R. zaprzeczyła, że uczestniczyła w jakiegokolwiek rozmowie z udziałem wnioskodawczynie. Powyższe sprzeczności przemawiają w ocenie Sądu za pozornym charakterem zatrudnienia wnioskodawczynie, niemożliwym wydaje się bowiem, że płatnik nie pamiętał kto uczestniczył w rozmowie kwalifikacyjnej z jedynym pracownikiem, który zgłosił się na nowe stanowisko pracy.

Niewiarygodne są także zeznania wnioskodawczynie oraz świadków: S. Z. i Z. R. co do formy poszukiwania pracownika na nowe stanowisko, tj. poprzez ogłoszenie na drzwiach wejściowych do siedziby firmy. Gdyby płatnik w rzeczywistości podjął decyzję o zatrudnieniu pracownika na nowe stanowisko w swojej firmie, to biorąc pod uwagę jego trudną sytuację materialną i rzeczywistą chęć poprawienia wyników firmy - bardziej realnym wydawałoby się umieszczenie takiego ogłoszenia na odpowiednich portalach internetowych, czy też w gazecie. Istotnym byłoby też określenie warunków, które winien spełniać taki kandydat, mający w przyszłości przynieść firmie realny dochód. Umieszczenie informacji tylko na wejściu do siedziby firmy produkcyjnej, znacznie zawężyło możliwość znalezienia pracownika o odpowiednich predyspozycjach (w zakresie wiedzy, doświadczenia i umiejętności) i jest nieracjonalne z punktu widzenia interesów przedsiębiorcy.

Szereg wątpliwości pojawia się również w zakresie dotyczącym zakresu obowiązków wnioskodawczynie, czy innych warunkach zatrudnienia. Wnioskodawczynie zeznała, że w ramach czynności pracowniczych odwiedzała dotychczasowych klientów i miała poszukiwać nowych klientów, rzekomo odwiedziła wraz z płatnikiem składkę 2 hurtownie kosmetyków. Zeznania przesłuchanych w sprawie świadków w żaden sposób nie potwierdziły, że spotkania wnioskodawczynie z klientami faktycznie się odbywały. Świadek F. M. nie miał wiedzy w zakresie zakresu obowiązków skarżącej, ogólnikowo podał, że wnioskodawczynie mówiła o swoich planach w ramach spornej umowy sprowadzających się do zamiaru ulepszenia produktu firmowego, jednakże konkretnych danych nie był w stanie wskazać. Nie miał też żadnej wiedzy w zakresie ponoszonych przez wnioskodawczynię kosztów użytkowania prywatnego samochodu w ramach pracy, czy formy wypłaconego wynagrodzenia za pracę. Świadek S. Z., jak już wyżej wspomniano nie pamiętała nawet, od kiedy wnioskodawczynie zaczęła przychodzić na produkcję - w związku ze zwiększonym wymiarem czasu pracy. W zakresie zakresu obowiązków wskazywała, że wnioskodawczynie interesowała się wyglądem opakowania kosmetyku, sposobem wkładania kosmetyku do opakowania, po czym wychodziła prawdopodobnie do klientów. Również nie posiada żadnej wiedzy w zakresie sposobu wypłaty wnioskodawczynie wynagrodzenia. Z kolei świadek Z. R., która była w firmie płatnika jedynie raz w tygodniu również nie miała dokładnej wiedzy w zakresie obowiązków wnioskodawczynie, nie brała udziału w rozmowie kwalifikacyjnej wnioskodawczynie. Przede wszystkim jednak wnioskodawczynie nie wniosła o przesłuchanie świadków w postaci wielu kontrahentów płatnika, z którymi rzekomo miała odbywać spotkania, którzy mogliby potwierdzić, że świadczyła pracę. Wreszcie sama wnioskodawczynie zeznała, że nie była przez pracodawcę kierowana na jakiegokolwiek szkolenia kosmetyczne, czy z zakresu marketingu, a jak wynika z dokumentacji osobowej kwalifikacji w tych zakresach nie posiadała. Skarżąca przyznała również, że nie zna warunków w tym prawnych aspektów sprzedaży kosmetyków na rynkach europejskich.

Przedłożone listy obecności, w których własnoręcznym podpisem wnioskodawczynie miała świadczyć obecność w pracy, również nasuwają wątpliwości w zakresie twierdzeń świadków i wnioskodawczynie. Zauważyć bowiem należy, że lista obecności za kwiecień 2015 roku nie zawiera imienia i nazwiska ubezpieczonej, lecz jedynie jej podpis w dniu 30 kwietnia 2015 roku. Nadto na liście obecności za czerwiec 2015 roku wnioskodawczynie złożyła podpis w dniu 31 czerwca 2015 roku podczas gdy czerwiec liczy jedynie 30 dni kalendarzowych. Powyższe świadczy o przygotowaniu list obecności na potrzeby niniejszego procesu.

Wskazać także należy, że bezspornym jest, że obowiązków wnioskodawczynie w czasie jej zwolnienia lekarskiego nie przejął nikt, co potwierdził jedyny zatrudniony w formie płatnika składkę pracownik S. Z.. W szczególności świadek ten zeznała, że ona nie przejęła obowiązków wnioskodawczynie, a płatnik nie rozmawiał z nią na ten temat. Powyższe przemawia za brakiem gospodarczej potrzeby zatrudnienia wnioskodawczynie.

Reasumując ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby pomiędzy stronami spornej umowy o pracę w ogóle doszło do nawiązania stosunku pracy, brak jest bowiem na to jakichkolwiek dowodów. Ustalone

okoliczności przemawiają natomiast za przyjęciem, że strony kwestionowanej umowy o pracę zawierając ją, miały inny cel niż jej wykonywanie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczyni nie zasługuje na uwzględnienie i jako takie podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1778), pracownicy, to jest osoby fizyczne pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1368) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

W myśl art. 4 w ust 1 ustawy zasiłkowej ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

Według zaś art. ust. 3 pkt 3 przywołanego przepisu od pierwszego dnia ubezpieczenia chorobowego prawo do zasiłku chorobowego przysługuje ubezpieczonym obowiązkowo, którzy mają wcześniejszy co najmniej 10-letni okres obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego;

O uznaniu stosunku łączącego strony za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Według art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku kodeks pracy (tekst jednolity Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.), przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 r. III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracownikemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 r. o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

W przedmiotowej sprawie organ rentowy stanął na stanowisku, że umowy o pracę z dnia 30 kwietnia 2015 roku i kolejna z dnia 30 lipca 2015 roku zawarte między wnioskodawczynią J. M. (1), a płatnikiem M. M. (1), jest nieważna, bowiem nie doszło do nawiązania stosunku pracy.

W ocenie Sądu poczynione w sprawie ustalenia uzasadniają stwierdzenie, iż zakwestionowana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych umowa o pracę została zawarta dla pozoru, to jest bez zamiaru realizacji obowiązków z niej wynikających, a jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozoru. Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują, łącznie następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozoru, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozoru, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie

prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z dnia 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowane jako obejście prawa.

W sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2008 r., sygn. akt II UK 334/07, opubl. L.).

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (Lex nr 590241), iż o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

Nadto Sąd Najwyższy w wyrok z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), stwierdził, że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.)

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 43/10 (Lex nr 619658) wskazano, że umowa o pracę jest zawarta dla pozorów, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego i chorobowego, to podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 74/10 (Lex numer 653664) stwierdzono zaś, że podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, a nie sama umowa o pracę (art. 22 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 w/w ustawy). Umowa o pracę nie jest czynnością wyłącznie kauzalną, gdyż w zatrudnieniu pracowniczym chodzi o wykonywanie pracy. Brak pracy podważa sens istnienia umowy o pracę. Innymi słowy jej formalna strona, nawet połączona ze zgłoszeniem do ubezpieczenia społecznego, nie stanowi podstawy takiego ubezpieczenia.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że motywacja skłaniająca do zawarcia umowy o pracę nie ma znaczenia dla jej ważności przy tym wszak założeniu, że nastąpiło rzeczywiste jej świadczenia zgodnie z warunkami określonymi w art. 22 § 1 k.p. Tym samym nie można byłoby czynić odwołującemu zarzutów, że zawarł kwestionowaną umowę o pracę jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pod tym wszakże warunkiem, że na podstawie tej umowy realizowałaby zatrudnienie o cechach pracowniczych.

Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 sierpnia 2013 roku, sygn. akt II UK 11/13 (LEX Nr 1375189) jeżeli strony umowy o pracę nie zamierzają wywołać skutku prawnego w postaci nawiązania stosunku pracy, a ich oświadczenia uzewnętrznione umową o pracę zmierzają wyłącznie do wywołania skutku w sferze ubezpieczenia społecznego, to taka umowa jako pozorna jest nieważna (art. 83 § 1 k.c.).

Głównym celem zawarcia umowy o pracę winno być nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia jest uzyskanie wskazanych korzyści. Podkreślić przy tym należy, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają kształtować elementy stosunku pracy zgodnie z wolą stron.

Mając na uwadze dotychczas poczynione rozważania prawne należy podkreślić, że w realiach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy w celu dokonania kontroli prawidłowości zaskarżonej decyzji organu rentowego musiał zatem badać, czy pomiędzy wnioskodawczynią a płatnikiem składek istotnie doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p.

Zdaniem Sądu, nie ulega wątpliwości, że umowa o pracę sporządzona przez strony miała charakter fikcyjny. Stanowisko takie uzasadniają ustalone okoliczności faktyczne. Wnioskodawczyni reprezentowana w niniejszym postępowaniu przez profesjonalnego pełnomocnika nie wykazała, że w ramach zawartej spornej umowy o pracę doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy, a zatem jej faktycznego wykonywania. Zgromadzony materiał dowodowy świadczy ponadto, iż pracodawca nie miał również zamiaru przyjmowania tej pracy, miał zaś pełną świadomość, że umowa nie będzie go obowiązywać, a ewentualne zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne będą krótkotrwałe.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że okoliczności zawarcia umowy o pracę podane przez wnioskodawczynię i następcę prawnego płatnika nie są wiarygodne.

Nadto przede wszystkim w ocenie Sądu odwołująca w toku postępowania sądowego nie wykazała, że faktycznie wykonywała pracę w ramach zawartej umowy. Skarżąca jako pracownik, oraz następcą prawnym pracodawcy w żaden sposób, oprócz swoich twierdzeń, nie wykazali jakiegokolwiek rezultatu jej pracy w spornym okresie. Zgodnie z zeznaniami wnioskodawczyni i świadków skarżąca miała obsługiwać dotychczasowych klientów, poszukiwać nowych klientów, czy wprowadzić nowe opakowania produktów w ramach ulepszenia wizerunku firmy. Nie przedłożono jednak na tę okoliczność żadnych dowodów. Faktu wykonywania pracy przez skarżącą nie potwierdzili także przesłuchani świadkowie. Wnioskodawczyni nie zdecydowała się powołać wiarygodnych świadków w osobach klientów płatnika składek, z którymi rzekomo miała odbywać spotkania, nie przedstawiła także żadnych projektów graficznych opakowań kosmetyków, czy etykiet na opakowaniach kosmetyków, czy też innych dowodów świadczących o dokonanej zmianie opakowań kosmetyków, kosztorysu na zamówienie (kosmetyków w postaci kremu glicerynowego do rąk w ilości po 50 sztuk z dwóch rodzajów kremów) złożone w dniu 26 sierpnia 2015 roku przez francuską firmę (...) gallant czy projektu strony internetowej firmy płatnika, która rzekomo miała powstać w związku z poprawą wizerunku firmy.

Po trzecie płatnik składek nie miał ekonomicznych podstaw do zatrudnienia wnioskodawczyni, biorąc pod uwagę fakt potwierdzony zeznaniami stron i świadków, że jego sytuacja finansowa była bardzo trudna już na kilka lat przed zatrudnieniem wnioskodawczyni oraz wysokość dochodu wypracowanego w 2015 roku. Na przestrzeni lat zatrudnionych było u płatnika składek około 15-20 pracowników jednakże wskutek zmniejszenia ilości zamówień

spadkowi uległa także produkcja kosmetyków. Powyższe skutkowało zmniejszeniem zatrudnienia u płatnika i wynagrodzenia jedynego zatrudnionego u płatnika składek pracownika S. Z.. Jednocześnie zastanawiające jest dlaczego w sytuacji trwającej kilka lat regresu zyskowności działalności gospodarczej płatnika, działania o charakterze naprawczym płatnik podjął dopiero w kwietniu 2015 roku. Nieracjonalnym w ocenie Sądu w tej sytuacji było wywieszenie ogłoszenia o ofercie zatrudnienia na drzwiach firmy, gdzie jest oczywistym, że może ono dotrzeć do wąskiego, zupełnie przypadkowego grona osób, jedynie tam przechodzących, kolejno zatrudnienie osoby bez znajomości rynku kosmetyków, nie mającej żadnego przygotowania ekonomicznego, marketingowego itp. o czym świadczy jakość i poziom przygotowanej prezentacji, która nie ma formy biznes planu, nadto w żadnym stopniu nie została wykonana (nie podjęto nawet próby jej zrealizowania) i wreszcie przyznanie wnioskodawczyni bardzo wysokiego wynagrodzenia w stosunku do innego, wieloletniego pracownika i samego właściciela firmy, czego nie uzasadniały wyniki finansowe firmy.

Po czwarte - nie wykazano, kto miałby zastąpić wnioskodawczynię w trakcie jej nieobecności spowodowanej urodzeniem dziecka, na okoliczność tą nie przedstawiono bowiem żadnych dowodów.

Po piąte, nieracjonalnym i niezgodnym z powszechnie przyjętą praktyką u pracodawców jest zatrudnianie pracownika w ostatnim dniu miesiąca (30 kwietnia 2015 roku - czwartek), nadto w dacie bezpośrednio przed tzw. długim weekendem (1,2,3 maj 2015 roku były dniami wolnymi od pracy).

Podkreślić należy także fakt zgłoszenia wnioskodawczyni do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych po ustawowo przewidzianym terminie. W tym miejscu wskazuje się, że w dniu 4 maja 2015 roku podczas wizyty lekarskiej lekarz potwierdził ciążę wnioskodawczyni, a zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych nastąpiło dopiero w dniu 13 maja 2015 roku. Trudno w tej konfiguracji dat przyjąć za przekonujące zeznania świadka Z. R., że powyższe opóźnienie nastąpiło w wyniku przyczyn technicznych zwłaszcza, że księgowa rzekomo przygotowywała dokumenty związane z zatrudnieniem wnioskodawczyni, a więc już w dniu 29 kwietnia 2015 roku wiedziała o konieczności przygotowania dokumentów do ZUS.

Wątpliwości Sądu wzbudza wreszcie okoliczność dokonania zmiany stanowiska pracy wnioskodawczyni w okresie próbnym i brak zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań lekarskich do wykonywania pracy na innym stanowisku, w innym wymiarze, które łączyło się z większymi obciążeniami i wysiłkiem fizycznym dla kobiety w ciąży, zwłaszcza, że jak zeznała wnioskodawczyni starania o zajście w ciążę były problematyczne i długotrwałe, kolejno okoliczność wzrostu wymiaru etatu, w sytuacji gdy pracodawca miał wiedzę o ciąży wnioskodawczyni, poważnej sytuacji zdrowotnej męża i konieczności ciągłych - codziennych dojazdów do szpitala w Z., a potem w W..

Nie bez znaczenia pozostaje także okoliczność, że wnioskodawczyni po urlopie macierzyńskim nie podjęła żadnej pracy, ani też działań w zakresie poszukiwania nowego zatrudnienia.

W ocenie Sądu powyższe rozważania świadczą o tym, że nie było wolą stron zawieranie umowy o pracę. A zatem nie było zamiarem stron świadczenie pracy w ramach zawartej umowy o pracę, a jedynie możliwość uzyskania pracowniczego tytułu do ubezpieczenia społecznego.

Trudno w tym stanie faktycznym uznać, że nie mamy do czynienia z pozornością zawartej umowy o pracę. Niewątpliwie również, w ocenie Sądu, zamiarem stron było jedynie umożliwienie wnioskodawczyni skorzystania ze świadczeń z zakresu ubezpieczeń społecznych, a nie świadczenie pracy w ramach zawartej umowy. Zawarta umowa o pracę stanowić miała narzędzie do realizacji tego celu. Fikcyjne, czyli tylko pozorne zawarcie umowy o pracę, nie mogło stanowić podstawy do objęcia wnioskodawczyni obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowniczymi.

Reasumując przedstawione okoliczności przemawiają w niniejszej sprawie za stwierdzeniem, że umowa o pracę pomiędzy wnioskodawczynią, a zmarłym płatnikiem składek, została zawarta dla pozorów, gdyż jak ustalono strony zawierając ją miały zamiar wywołania innych skutków prawnych niż te, które wynikają z umowy o pracę oraz jednocześnie próbowały przez jej zawarcie wprowadzić w błąd osoby trzecie, co do dokonanej czynności. Nawet jeżeli by uznać, iż strony chociaż częściowo wykonywały zawartą pomiędzy sobą umowę o pracę, co w ocenie Sądu w

żaden sposób nie wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, należałoby uznać, iż miała ona głównie na celu ominięcie przepisów prawa i uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego i z tego powodu nie może wywoływać skutków prawnych (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

Na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od wnioskodawczynie J. M. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwotę 4.800,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – stosownie do treści § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1804) (punkt 2 sentencji wyroku).

Zgodnie z mającą status zasady prawnej uchwałą 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2016 roku w sprawie o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku ubezpieczenia społecznego lub jego zakresu (o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, o podleganie ubezpieczeniom społecznym) do niezbędnych kosztów procesu zalicza się wynagrodzenie reprezentującego stronę radcy prawnego, biorąc za podstawę zasądzenia opłaty za jego czynności z tytułu zastępstwa prawnego stawki minimalne określone w § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.) /sygn. akt III UZP 2/16, publ. LEX nr 2071356, (...) Biul.SN 2016/7/19-20/.

Wartość przedmiotu sporu w sprawach o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego albo prawa (także jego treści lub zakresu - art. 189 k.p.c.) należy odnosić do świadczeń wynikających z takiego ustalenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 3 grudnia 2001 r., I PZ 95/01, OSNP 2003 Nr 23, poz. 572; z 5 stycznia 2006 r., I PZ 24/05, LEX nr 668929; z 14 maja 2009 r., I PZ 5/09, OSNP 2011 nr 1-2, poz. 12; z 9 lipca 2009 r., II PK 240/08, LEX nr 535829 oraz z 5 sierpnia 2009 r., II PZ 6/09, LEX nr 558584).

Wynagrodzenie w niniejszej sprawie zostało zatem zasądzone od wartości przedmiotu sporu, zgodnie z żądaniem pełnomocnika organu rentowego. Wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie wyniosła 19.062 zł, stąd należne wynagrodzenie stanowi kwotę 4.800 zł.

Z uwagi na datę wniesienia odwołania od zaskarżonej decyzji zastosowania nie miała jeszcze zmiana powołanego rozporządzenia wprowadzona Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku (Dz.U. 2016, poz. 1667) dopiero z dniem 27 października 2016 roku, ponieważ zgodnie z § 2 tego rozporządzenia do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

Sąd Okręgowy przyznał i nakazał wypłacić z funduszu Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Łodzi tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu wnioskodawczynie kwotę 2.952,00 złotych z VAT w oparciu o § 8 pkt 5 w zw. z § 4 ust. 1 i 3 w zw. § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu z dnia 22 października 2015 roku (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 1805) (punkt 3 sentencji wyroku).

Z uwagi na datę wniesienia odwołania od zaskarżonej decyzji zastosowania nie miało jeszcze rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2016r.,Nr 1715), obowiązujące od dnia 2 listopada 2016 roku, ponieważ zgodnie z § 22 tego rozporządzenia do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczynie

12.02.2018r.

K.W.